

Press, partier och opinion i USA

EN SKILLNAD MELLAN amerikansk och svensk — eller i allmänhet europeisk — press har föga observerats; den gäller förhållandet till de politiska partierna och bottnar i det amerikanska partiväsendets speciella karaktär. De stora partierna, demokrater och republikaner, är i långt högre grad än sina motsvarigheter i Europa rena valorganisationer. Mera permanenta och principiella motsättningar är av sekundär betydelse, i den mån de över huvud kan fastställas; man tar ställning från fall till fall, under opinionens och påtryckningsgruppernas inflytande, och från stat till stat — det är inte ovanligt att republikanerna i en viss stat sakligt-politiskt står närmare demokraterna i en annan stat än sin egen där fungerande systemorganisation. Den politiska debatten, särskilt i delstater och kommuner, försiggår därför i stor omfattning vid sidan av partistriden, den blir direkt inriktad på sak- och personfrågorna utan partipolitiken som mellanled. Till detta bidrar att inom en stor del av unionen ett parti är dominerande, varför meningsbrytningarna blir helt obundna av partihänsyn.

Dessa förhållanden återverkar på pressen. De flesta tidningar — långt ifrån alla — kan visserligen betecknas som demokratiska eller republikanska; utan att ägas av ett parti företräder de normalt detta partis intressen och rekommenderar sålunda dess kandidater vid valen. Men denna anslutning färgar, just

på grund av partiväsendets egendomliga karaktär, endast i ringa mån tidningens hållning. Man frågar inte efter om Times och Tribune i New York eller Tribune i Chicago är demokratiska eller republikanska, vad som intresserar är tidningens uppfattning i bestämda sakfrågor. Den enskilda tidningen blir med andra ord en självständig maktfaktor i högre grad än fallet är i Europa; alla de stora tidningarna kan ur denna synpunkt närmast jämföras med Times eller Manchester Guardian i England.

Med någon förenkling kan saken uttryckas så att de amerikanska tidningarna står mera reellt fria gentemot partierna än i Sverige. Detta icke därför eller åtminstone inte i första rummet därför att i Sverige ett stort antal tidningar ägs av politiska organisationer, utan helt enkelt av det skälet att partierna i USA inte har samma sakligt-politiska sammanhållning och fasthet som i Sverige. I konkreta frågor möter hos oss inom den socialdemokratiska pressen en nära nog total likriktning; högern intar en mellanställning; folkpartiet företer de största variationerna (för bevisning av detta påstående kan jag hänvisa till mitt arbete Svensk utrikesdebatt mellan världskrigen). I USA är situationen en helt annan; vare sig det gäller arbetarlagstiftning, rasfrågor eller utrikespolitik möter klart skilda meningar både i demokratisk och republikansk press, och än mera markerade är brytningar-

na inom partierna på den rent statliga och kommunala politikens områden.

Tidningarnas tendens att mera vara folktribuner än partiorgan torde, jämte den av koncentrationen beroende begränsningen av konkurrensen, förklara att debatt — och främst idédebatt — skilda organ emellan är mindre vanlig än hos oss. Endast i undantagsfall ingår sådana citat från andra organ, som i Sverige är ett självfallet inslag på den politiska sidan, i amerikanska tidningar. I sak- och personfrågor är direkt polemik sällsynt; man angriper motståndarens förslag eller kandidat, men icke motståndaren själv. Den av brytningar kring idéer och program präglade diskussionen saknas än mera i de amerikanska tidningarnas inbördes förhållande. Varje tidning uppträder som om den vore ensam på platsen.

Detta sammanhänger med ett annat förhållande. Den konformitet, den likhet utan likriktning som framträder i USA sätter sin prägel även på tidningarna. De vill inte, kan man säga, ge uttryck åt en speciell åskådning, utan strävar att utifrån en gemensam, sällan preciserad åskådning i det enskilda fallet vägleda den allmänna opinionen. Saken kan också uttryckas så att man undviker att beröra frågor som är ägnade att aktualisera kollektiva motsättningar. Det mest slående resultatet härav är den nästan totala frånvaron av debatt på det religiösa området; detta är tabu för dessa organ, som utgår från att alla är religiösa — varför mot religionen kritiska uttalanden är otänkbara — men att en rad skilda religiösa åskådningar finns inom läsekretsen — varför mera särpräglade inlägg är olämpliga. En liknande tendens att hålla tyst i farliga ämnen gör sig gällande på andra områden, inte minst i fråga om raser och nationaliteter.

Behovet av debatt och mera djupgående politisk upplysning fylls

upptar på något två sidor berätt-

emellertid i USA på ett sätt som saknar motsvarighet i alla andra länder, genom andra medel än tidningspressen. Dels genom de många radioföretagen (omkring 900 enligt senaste tillgängliga uppgifter), som tillsammans bjuder på ett högst omväxlande program även i fråga om politik; särskilt bekanta och betydelsefulla är de av specialister givna utrikespolitiska kommentarerna. Dels genom tidskrifterna, vilkas utomordentliga insatser i regel inte tillräckligt beaktas i skildringar av amerikansk press. Här märks i första rummet på refererande översikter av dagshändelser och dagsdebatt inriktade veckopublikationer, såsom Time (upplaga 1,6 miljoner) och Newsweek, likaledes varje vecka utgivna radikala idétidskrifter, såsom The New Republic och The Nation (med omkring 100.000 respektive 50.000 exemplar), samt de utomordentligt högtstående politisk-kulturella månadsmagasinen, såsom Harpers och Atlantic Monthly (med upplagor på 120.000—140.000). Härtill kommer att en mängd andra tidskrifter regelbundet innehåller orienterande politiska artiklar och rena debattinlägg, ofta formellt och sakligt av den högsta kvaliteten. Som exempel kan nämnas Life (4,7 miljoner), Mc Call's (3,6 miljoner), Saturday Evening Post (3,7 miljoner), The Readers Digest (10 miljoner). Man torde kunna utgå från att så gott som alla amerikanska familjer köper någon tidskrift med i viss mån politiskt innehåll. Att närmare jämföra med svenska förhållanden är på denna punkt omöjligt, eftersom själva tidskrifterna i stort sett är så olika. Uppenbart är likväl att de amerikanska tidskrifterna i högre grad än de svenska tillgodoser det behov varom här är fråga.

Tidskrifternas betydelse i USA har sedan länge varit utomordentlig. "Det är tidskriften som sedan ett halvsekel eller mer gjort USA till ett land med vidsträckt läsning i jämförelse med England och Frankrike", skriver den lysande kulturkritikern Henry S. Canby i sin nyss utkomna självbiografi (American Memoir). Men under senare tid har tidskrifterna oerhört vuxit i antal, upplagor, omväxling och saklig vederhäftighet, såsom en artikel i Atlantic Monthly för några månader sedan i detalj uppvisade.

Det vore sålunda korttänkt att av koncentrationstendensen i amerikansk press dra slutsatsen att det finns mindre variation och bredd på politisk debatt och upplysning nu än förr. Motsatsen är fallet. Medborgaren har i realiteten tillgång till ett större, bättre och mer mångsidigt material för bedömande och ställningstagande än tidigare. Därmed förnekas inte brister och svagheter; de framhävs och diskuteras ständigt av amerikanerna själva. Enighet råder dock om att förbättringar kan vinnas blott genom kritik och fria ansträngningar inom den bestående ordningens ram, inte genom att upplysningsverksamheten övertas av staten eller de politiska organisationerna.

Herbert Tingsten